

Ellenálló mesehősök

45 perces szövegfeldolgozó óra
(magyar, etika, dráma, társadalmi ismeretek)

Miről szól ez a tanegység?

A mese nyelvén is megközelíthetjük a kommunista diktatúra áldozatainak sorsát, ahogy az az egyszerű embert érintette. A példázatos mese groteszk mesével folytatódik, ami bemutatja az uralomvágy torzulását egy hétköznapiak tűnő abszurd helyzetében. Bemutatja azt is, hogyan szerelhetjük le a hatalmaskodót.

Áttekintő vázlat

6.1. Kálmán bácsi meséje	25 perc
6.1a Nyolc gyerekév	5 perc
6.1b Nyolc börtönév	20 perc
6.2. Kicsibácsi meséje	20 perc
Összesen:	45 perc

Előkészületek

Készüljünk fel a zsbongás és viháncolás élményére is, amit különösen most nem érdemes tiltásokkal, parancsokkal fegyelmezni! Nagy közös kacagásokkal többet érhetünk el, mint gondolnánk.

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1. Kálmán bácsi meséje

6.1a Nyolc gyerekév

Bevezetőként beszéljünk arról, ki hány éves, és mi történt vele az utóbbi nyolc évben! Mi történhet egy gyerekkel nyolc év alatt? És egy felnőttel mi történhet?

6.1b Nyolc börtönév

Mi történt Kálmán bácsival nyolc év alatt? Olvassa fel a pedagógus **Darvasi László: Kálmán bácsi meséje** című történetét *eddig a mondatig*: „Kálmán bácsi soha nem bántott senkit.”!

Kérdezzük meg a gyerekektől: *Mit gondoltok, miért került Kálmán bácsi börtönbe?* (Az válaszoljon, aki nem ismeri a történetet! Aki ismeri, legyen türelmes, és figyeljen oda, mire gondolnak a többiek!)

25 perc

5 perc

20 perc

6. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Darvasi László:
Kálmán bácsi meséje
Dániel András: *Hokedli*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék meg, milyen különbség van nyolc szabadon és fogolyként eltöltött év között. Értsék meg azt is, hogy börtönben is lehet valaki szabad a jóra.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Történet olvasása, értelmezése
Mese és történelmi valóság összehasonlítása

JEGYZETEIM

Keressék a választ tovább a gyerekek, olvassák el magukban a történet folytatását!

Majd beszéljünk arról, hogy „rossz időkben” miért zárnak börtönbe az író szerint!

- Milyen ember volt Kálmán bácsi?
- Milyen lett nyolc év börtön után?
- Mi a véleményetek a címről?
- Szerintetek Kálmán bácsi mesehős?

Vedd figyelembe!

Megemlíthetjük az 1956 utáni megtorlást, a kivégzéseket, börtönbüntetéseket. De beszélhetünk arról is, hogy a kommunista diktatúra alatt sokan kerültek börtönbe, csupán azért, mert másként gondolkodtak és beszéltek, mint ahogy a Párt diktálta.

6.2. Kicsibácsi meséje

Kicsibácsi sok mindenben hasonlít Kálmán bácsira. Leginkább abban, hogy nem akar ártani senkinek. És talán abban is, hogy nem túri, ha ok nélkül bántani akarják. Egy fontos dologban azonban egészen más: Kicsibácsi tényleg a mesében él, ezért nem zárják olyan könnyen börtönbe.

Ismerjük meg most Kicsibácsi meséjét és találkozását a Világ Urával! Vajon mi lesz ebből?

A pedagógus olvassa fel **Dániel András: Hokedli** című meséjét, és a hangjával próbálja meg érzékeltetni a párbeszéd komikus, groteszk voltát!

Majd beszéljük meg:

Mivel próbálkozott a Világ Ura? Mitől érezte magát Világ Urának?

Miért nem érte el a célját a Világ Ura? Mivel szerelte le őt Kicsibácsi?

Alkossatok párokat, és választással vagy sorsolással döntsétek el, ki melyik szerepet olvassa! Aztán minden pár olvassa el a meséből a párbeszédet! Hangotokkal érzékeltessétek a szereplő szándékát, karakterét! Hogy igazságosabb legyen, szerepcserével is felolvashatjátok.

Végül egy-két vállalkozó páros az egész osztály előtt is felolvashatja a mesét, amit úgy hallgassunk, mint egy hangjátékot a rádióban!

Vedd figyelembe!

A párok párhuzamosan olvasnak, ezért lesz egy kis zsidongás az osztályban.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék meg a mese nyelvén az uralom- vagy működésének és leszerelésének „elvét”.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mesehallgatás, mese értelmezése
Hangjáték: párbeszéd olvasás párban
(Tornagyakorlatok valóságban és fejben)

Variáció

Próbáljuk ki, hogy a Világ Ura parancsai mögött rejlő tornagyakorlatokból melyiket lehet megcsinálni, melyiket nem! Kinek sikerül például a fültótágas (esetleg fülkörzés) vagy a fekveszaltó?

És a fejbenjárás?

Próbáljátok ki: Fejben járva keressetek hasonlóan vicces gyakorlatokat, írhattok belőlük egy egész listát! Mindez lehet önkéntes, otthoni feladat. De vigyázat, véletlenül sem kötelező! És vigyázat, a fejbenjárás veszélyes és ragályos!

